

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

SURSA DATELOR

Surse administrative:

Ministerul Muncii și Protecției Sociale furnizează datele privind beneficiile și serviciile de asistență socială. Ministerul Muncii și Protecției Sociale acreditează furnizorii de servicii sociale și licențiază serviciile sociale, în conformitate cu Legea nr. 197/2012 privind

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Asistența socială, componentă a sistemului național de protecție socială, desemnează un ansamblu de instituții, programe, măsuri, activități profesionalizate, servicii specializate de protejare a persoanelor, grupurilor, comunităților, cu probleme speciale, aflate temporar în dificultate, care din cauza unor motive de natură economică, socio-culturală, biologică sau psihologică nu au posibilitatea de a realiza, prin mijloace și eforturi proprii, un mod normal, decent de viață.

Potrivit Legii asistenței sociale nr. 292/2011¹ sistemul național de asistență socială cuprinde **beneficiile de asistență socială și serviciile sociale** acordate în vederea dezvoltării capacităților individuale sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, a creșterii calității vieții și a promovării principiilor de coeziune și incluziune socială.

Beneficiile (prestațiile) de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituire a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Acestea se referă la:

- beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excluziune socială;
- beneficii de asistență socială pentru susținerea copilului și familiei;
- beneficii de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale;
- beneficii de asistență socială pentru situații deosebite. Beneficiile de asistență socială se acordă în bani sau în natură și cuprind: alocații, indemnizații, ajutoare sociale și facilități.

• **Alocațiile familiale sprijină familia în vederea educației și întreținerii copiilor.**

• *Ajutoarele sociale* se acordă persoanelor sau familiilor aflate în dificultate și ale căror venituri sunt insuficiente pentru acoperirea nevoilor minime de viață.

• *Indemnizațiile* au ca rol favorizarea incluziunii sociale și asigurarea unei vieți autonome, iar indemnizațiile cu caracter reparatoriu se acordă persoanelor și, după caz, familiilor acestora, care au suferit daune în urma unor evenimente socio-politice sau legate de catastrofe și calamități naturale, recunoscute prin lege.

Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și

asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare. Sursa datelor statistice privind furnizorii de servicii sociale acreditați este Registrul electronic unic al furnizorilor de servicii sociale.

combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Serviciile sociale se clasifică după:

➤ scop - în servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.;

categorii de beneficiari - în servicii sociale destinate copilului și familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, șomerilor de lungă durată etc.;

➤ regim de asistare (rezidențial/nerezidențial) - în servicii cu cazare, pe perioadă determinată/ nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte;

➤ locul de acordare (la domiciliul beneficiarului, în centre de zi, în centre rezidențiale, la domiciliul persoanei care acordă serviciul, în comunitate);

➤ regimul juridic al furnizorului de servicii sociale - în servicii publice sau private;

➤ regimul de acordare - în servicii acordate în regim normal sau special.

În scopul prevenirii, limitării sau înlăturării efectelor temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților se acordă atât beneficii universale cât și adresate în mod specific unor categorii de persoane, sub formă de alocații, indemnizații și ajutoare:

- pentru familiile cu copii:
  - alocația de stat pentru copii;
  - indemnizația pentru creșterea copilului;
  - stimulentele acordate în cazul în care mama sau tatăl care ar avea dreptul la concediu de creștere a copilului realizează venituri profesionale;
  - alocația pentru susținerea familiei;
  - alocația lunară de plasament.
- pentru persoanele și familiile cu venituri mici:
  - ajutorul social pentru asigurarea venitului minim garantat, ajutoare de urgență, ajutoare de înmormântare;
  - ajutoare de încălzire.

- pentru persoanele cu dizabilități - o serie de beneficii destinate adulților și copiilor cu dizabilități.

Indicatorul social de referință (ISR) reprezintă unitatea exprimată în lei la nivelul căreia se raportează beneficiile de asistență socială, suportate din bugetul de stat, acordate atât în vederea asigurării protecției persoanelor în cadrul sistemului de asistență socială, cât și în vederea stimulării persoanelor beneficiare ale sistemului de asistență socială, pentru a se încadra în muncă.

Alocația de stat pentru copii²⁾ are caracter universal și este acordată copiilor în vârstă de până la 18 ani, precum și tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora.

Alocația lunară de plasament³⁾ se acordă pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului.

Alocația pentru susținerea familiei⁴⁾

Beneficiul a fost instituit de Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei și se adresează familiilor ce au în îngrijire copii și realizează venituri mai mici decât valoarea unui prag stabilit de lege. Cuantumul acesteia variază, în funcție de componența familiei (familie cu ambii părinți și familie monoparentală) și veniturile acesteia.

Indemnizația lunară de hrană pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA

➤ Beneficiază de indemnizație lunară de hrană adulții și copiii infectați cu HIV sau bolnavii de SIDA, atât pe durata internării, cât și în ambulatoriu.

Indemnizația pentru creșterea copilului și stimulentele lunare

Actul normativ care a instituit aceste beneficii de asistență socială este Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului.

La sfârșitul anului 2010 a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, care a adus o serie de modificări și completări, începând cu 1 ianuarie 2011.

Venitul minim garantat (VMG) este unul din cele mai importante programe de promovare a incluziunii sociale și de combatere a sărăciei. Actul normativ care reglementează acest program este Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu completările și modificările ulterioare. Potrivit acestei legi, venitul minim garantat se asigură prin acordarea unui ajutor social lunar,

pe bază de cerere și declarație pe propria răspundere, însoțite de actele doveditoare privind componența familiei și veniturile membrilor acesteia, cerere care se înregistrează la primăria localității sau, după caz, a sectorului municipiului București.

Valoarea ajutorului social lunar se calculează ca diferență între nivelul venitului minim garantat prevăzut de lege și venitul net lunar al familiei sau al persoanei singure.

Persoana cu dizabilități este acea persoană căreia mediul social, neadaptat deficienței ei fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, îi împiedică total sau îi limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale, prin diverse metode de recuperare pe care le primește atât ea cât și familia sa în diverse centre special destinate acestor scopuri.

Aceste centre nu sunt adresate doar persoanelor cu dizabilități, ci și acelor persoane provenite din medii defavorizate, cât și minorilor și adolescenților care provin dintr-un mediu instituționalizat, pregătindu-i să se adapteze unei vieți noi în afara instituției.

Centrele rezidențiale cuprind centre de îngrijire și asistență, centre pilot de recuperare și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și reabilitare pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, locuințe protejate, centre respiro, centre de criză, centre de pregătire pentru o viață independentă.

Centrele nerezidențiale (în regim de zi) cuprind centre de zi, centre cu profil ocupațional, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, echipa mobilă, centre de consiliere psihosocială, centre de recuperare și integrare socială.

Beneficii (prestații) destinate persoanelor cu dizabilități⁵⁾

Pentru adulții cu dizabilitate gravă și accentuată s-a acordat o **indemnizație lunară**, indiferent de venituri:

- pentru adultul cu dizabilități grave;
- pentru adultul cu dizabilități accentuate.

Principalele criterii pe baza cărora se acordă prestațiile sociale sunt următoarele:

- evaluarea contextului familial;
- veniturile solicitantului sau ale familiei acestuia;
- condițiile de locuit;
- starea de sănătate și gradul de dependență.

1) Legea asistenței sociale nr. 292/2011 asigură cadrul legal și instituțional unitar coordonat prin care sunt stabilite principiile și regulile generale de acordare a măsurilor de asistență socială, precum și criteriile de organizare și funcționare a sistemului, în vederea asigurării condițiilor adecvate pentru elaborarea și implementarea politicilor publice sectoriale din domeniul asistenței sociale.

2) Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, cu modificările și completările ulterioare.

3) Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare.

4) Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare.

5) Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare.